

FÖRVALTNINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 14/2006 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om behandlingen av personer i förvar hos polisen samt till lagar om ändring av vissa lagar som har samband med den

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 13 september 2005 en proposition med förslag till lag om behandlingen av personer i förvar hos polisen samt till lagar om ändring av vissa lagar som har samband med den (RP 90/2005 rd) till förvaltningsutskottet för beredning.

Åtgärdsmotion

I samband med propositionen har utskottet behandlat följande motion:

- AM 67/2003 rd — Pekka Vilkuna /cent: Förvar av drogpåverkade på hälsocentral. Motionen remitterades till utskottet den 22 oktober 2003.

Utlåtande

I enlighet med riksdagens beslut har grundlagsutskottet och lagutskottet lämnat utlåtande i ärendet. Utlåtandena (GrUU 21/2006 rd och LaUU 10/2006 rd) har bifogats detta betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- polisdirektör Kimmo Hakonen, lagstiftningsråd Mika Kättö, regeringsråd Arto Sulonen och överingenjör Jaana Rajakko, inrikesministeriet

- lagstiftningsråd Ulla Mohell, justitieministeriet
- regeringsråd Timo Turkki, försvarsministeriet
- överinspektör Hanna Vuojela, finansministeriet
- jurist Juhani Parkkari, social- och hälsovårdsministeriet
- tullöverinspektör Juha Vilkkö, Tullstyrelsen
- förhandlingschef Keijo Kaleva och huvudförtroendeman Ari Huuskonen, Förbundet för den offentliga sektorn och välfärdsområdena JHL rf
- vice ordförande, polischef Pekka Ojala, Poliisi-, ulosotto-, syyttäjä- ja maistraattilakimiesten edunvalvontajärjestö PUSH ry
- överläkare Pirjo Ilanne-Parikka och social- och hälsovårdspolitisk sekreterare Riitta Koivuneva, Finlands Diabetesförbund rf
- biträdande verksamhetsledare Risto Ihalaisten, Finlands Läkareförbund
- professor Olli Mäenpää
- professor Kaarlo Tuori.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- riksdagens biträdande justitieombudsman
- dataombudsmannen
- barnombudsmannen
- Finlands Kommunförbund
- Centralförbundet för Barnskydd
- Poliisin lääninjohdon viranhaltijat ry
- Suomen Nimismiesyhdistys ry

— Finlands Polisorganisationers Förbund.

PROPOSITIONEN OCH ÅTGÄRDSMOTIONEN

Propositionen

Regeringen föreslår att det stiftas en lag om behandlingen av personer i förvar hos polisen. Lagen ska tillämpas på behandlingen av häktade som placerats i polisens lokaler, anhållna och gripna som hålls i förvar hos polisen samt andra som berövats sin frihet och som på laglig grund hålls i förvar hos polisen.

Lagen föreslås innehålla bestämmelser om de allmänna principer som ska iakttas vid behandlingen av frihetsberövade, om de frihetsberövades rättigheter och skyldigheter samt om de åtgärder polispersonalen har rätt att vidta för att begränsa en persons frihet under den tid personen hålls i förvar hos polisen.

Utgångspunkten vid revideringen av lagstiftningen om behandlingen av häktade som placerats i polisens lokaler och av anhållna och gripna som hålls i förvar hos polisen har varit att reglera dessa personers rättigheter och skyldigheter samt inskränkningen av deras grundläggande fri- och rättigheter på lagnivå, i enlighet med kraven i grundlagen och förpliktelserna i konventionerna om de mänskliga rättigheterna.

Om villkoren i lagen uppfylls, får de anhållna och gripna övervakas med hjälp av teknisk utrustning i form av distansövervakning från polisens distansövervakningscentral. Ställningen, uppgifterna och befogenheterna för de väktare som tjänstgör vid polisen ska också regleras i lag.

Det föreslås att tillämpningen av den föreslagna lagen på behandlingen av anhållna och gripna som hålls i förvar hos gränsbevakningsväsendet, tullverket och försvarsmakten regleras i speciallagarna om dessa myndigheter.

Propositionen innehåller dessutom förslag till lagar om ändring av förundersökningslagen, lagen om gränsbevakningsväsendet, tullagen, militära disciplinlagen, territorialövervakningslagen, lagen om ordningsvakter, lagen om behandling av berusade, utlänningslagen, lagen om

bemötande av utlänningar som tagits i förvar och om förvarsenheter, lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet samt lagen om avgifter för domstolars och vissa justitieförvaltningsmyndigheters prestationer.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2006.

Åtgärdsmotionen

Justitieministeriet är i färd med att bereda en proposition med förslag till lagstiftning om behandlingen av personer i förvar hos polisen. Propositionen har beretts grundligt och väl. Trots det lyfts i åtgärdsmotionen fram en aspekt på förvaringen av alkohol- och drogpåverkade personer.

Berusade och drogade personer som uppträder lugnt kunde i vissa situationer hållas i förvar hos hälsovårdscentralen på orten. Särskilt på landsbygden där avstånden är långa är det ingen idé med att transportera gripna som uppträder lugnt i värsta fall hundratals kilometer. På orter där hälsovårdscentralerna har dygnet runt-jour på avdelningarna, kunde ett lämpligt rum fungera som förvaringslokal. Hälsovårdscentralens lokaler uppfyller de krav på säkerhet, snygghet och hygien som gäller för förvaring av gripna. Vårdpersonalen skulle på behörigt sätt övervaka den gripne.

Berusade och drogade kunde, beroende på fallet, övervakas antingen av hälsovårdscentralen eller av polisen genom distansövervakning. Ett intensifierat samarbete mellan polis, hälsovårdscentraler och sjuktransporter kunde eventuellt minska antalet dödsfall i häkte och därmed sätta stopp för ickeönskvärd publicitet kring polisens arbete.

Kostnadsfördelningen mellan kommunen och staten skulle regleras så att hälsovårdscentralerna får en adekvat ersättning för förvaring av berusade och drogade. Förvaringsarrangemangen

skulle vara ett led i den kommunala missbrukarvården.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Propositionens huvudsakliga ändamål är att lyfta upp på lagnivå bestämmelserna om behandlingen av personer som berövats sin frihet och hålls i förvar hos polisen, begränsningen av deras grundläggande fri- och rättigheter och grunderna för deras rättigheter och skyldigheter. Syftet är också att reglerna innehållsligt ska tillgodosätta kraven i grundlagen och konventionerna om de mänskliga rättigheterna. För närvarande är regleringen på lagnivå ordnad genom en hänvisning i 19 § i lagen om rannsakningsfängelse (615/1974) till att lagen också tillämpas på andra som berövats sin frihet än rannsakningsfångar. Närmare bestämmelser och föreskrifter har utfärdats av inrikesministeriet. Nu föreslår regeringen att det stiftas en helt ny lag om behandlingen av personer i förvar hos polisen och i anknytning därtill att 11 andra lagar ändras. Den föreslagna lagstiftningen har bestämmelser om den rättsliga ställningen för personer som av olika anledning kommer till och hålls i förvar hos polisen samt preciserar polisens befogenheter och skyldigheter. Den nya lagstiftningen är enligt utskottets mening absolut nödvändig.

Propositionen har ett nära samband med den nya lagstiftning om verkställighet av fängelsestraff och häktning som träder i kraft den 1 oktober 2006 och har beretts i samma sammanhang. Riksdagen gjorde en del preciseringar i fängelselagen (767/2005) och häktningsslagen (768/2005), men dessa kunde inte beaktas i propositionen förrän den lämnades till riksdagen. För att reglerna ska vara enhetliga måste preciseringarna i princip också göras i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen.

I förslaget till lag om behandlingen av personer i förvar hos polisen ingår också bestämmelser om så kallad distansövervakning. Anhållna eller gripna som befinner sig i en förvaringslokal kan enligt 12 kap. i lagförslag 1 övervakas på

distans från en distansövervakningscentral, förutsatt att deras personliga säkerhet inte är särskilt hotad på det sätt lagen avser. Syftet med bestämmelserna är att det ska vara möjligt att placera häktade och gripna också i sådana förvaringslokaler där det inte finns några jourhavande väktare eller annan personal som till sin huvudsakliga uppgift har att övervaka förvaringslokalen. Distansövervakningscentralens uppgift är att med hjälp av tillgänglig utrustning övervaka förvaringslokalen samt de frihetsberövades säkerhet och hälsotillstånd. Vid behov ska distansövervakningscentralen också larma den lokala jourhavanden, en polispatrull eller en räddnings-, hälsovårds- eller gränsbevakningsmyndighet för att åtgärda eventuella problematiska situationer i förvaringslokalen.

Grundlagsutskottet tar i sitt utlåtande upp olika faktorer som hotar säkerheten, och ser stora problem för den frihetsberövades personliga säkerhet om han eller hon blir inlåst i en lokal som endast övervakas med teknisk utrustning. Utskottet bedömer säkerhetsriskerna vara så stora att en frihetsberövad person inte kan låsas in i en förvaringslokal som enligt propositionen endast övervakas på teknisk väg. För att lagen ska kunna stiftas i vanlig lagstiftningsordning, bör bestämmelserna om distansövervakning strykas i 12 kap. i lagförslag 1, menar utskottet. Ett alternativ vore att ändra bestämmelsen så att distansövervakning är möjlig endast som ett hjälpmedel i förvaringslokaler som i övrigt övervakas av personal.

Förvaltningsutskottet finner det angeläget att lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen och de anknyttande lagändringarna träder i kraft samtidigt som häktningsslagen. En eventuell översyn av bestämmelserna om distansövervakning bör enligt utskottets bedömning lämpligen ske utifrån en särskild beredning. Utskottet har följaktligen beslutat föreslå

att bestämmelserna om distansövervakning stryks i propositionen.

Med hänvisning till propositionen och övrig utredning finner utskottet propositionen behövlig och angelägen. Utskottet tillstyrker lagförslagen, men med följande anmärkningar och ändringsförslag.

Detaljmotivering

1. Lag om behandlingen av personer i förvar hos polisen

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Tillämpningsområde. Enligt huvudregeln i 1 kap. 1 § i lagförslaget tillämpas lagen på behandlingen av häktade, anhållna och gripna som med stöd av lag hålls i förvar hos polisen. Med stöd av paragrafens 2 mom. tillämpas lagen "i tillämpliga delar" även på behandlingen av personer som hålls i förvar hos polisen på någon annan grund än de ovan nämnda. Grundlagsutskottet har ansett att 2 mom. är alldeles för ospecifikt och föreslår att bestämmelsen om lagens tillämpningsområde på denna punkt, som är mycket känslig med hänsyn till grundlagen, formuleras exaktare exempelvis så att uttrycket "i tillämpliga delar" i 2 mom. stryks eller att de tillämpliga bestämmelserna förtecknas kapitel- eller paragrafvis. Bestämmelserna i lagförslag 3—6 och 8 bör också preciseras till denna del.

Förvaltningsutskottet föreslår därför att uttrycket "i tillämpliga delar" stryks i 1 kap. 1 § 2 mom. I fråga om de övriga lagförslagen hänvisar förvaltningsutskottet till ändringsförslagen i detta betänkande.

Förvaltningsutskottet föreslår dessutom att ett skrivfel i den finska versionen av paragrafens 3 mom. rättas.

2 §. Definitioner. Med hänvisning till det som sägs i den allmänna motiveringen om distansövervakning föreslår förvaltningsutskottet att punkt 8 om distansövervakning stryks, varvid 9 punkten i propositionen blir 8 punkten.

3 §. Inskränkning i frihetsberövades rättigheter. Enligt 1 kap. 3 § i lagförslaget får inte den frihetsberövades rättigheter inskränkas mera än vad som krävs med tanke på syftet med den frihetsberövande åtgärden, förvaringssäkerheten, bevarandet av ordningen i förvaringslokalen samt säkerheten. Grundlagsutskottet anser att kravet på proportionalitet och en enhetlig lagstiftning kräver att bestämmelsen kompletteras med att inskränkningarna bör vara nödvändiga. I bestämmelsen nämns även säkerhet som en omständighet som har relevans för proportionaliteten. Ett omnämnande om säkerheten i allmänna ordalag kräver en omformulering så att den syftar till den personliga trygghet som avses i 7 § 1 mom. i grundlagen, påpekar grundlagsutskottet.

Med hänvisning till grundlagsutskottets utlåtande och de ändringar som gjordes i förslaget till häktningslag föreslår förvaltningsutskottet att 1 kap. 3 § ändras på följande sätt: "Med stöd av denna lag får inte den frihetsberövades rättigheter inskränkas mera än vad som *oundgängligen* krävs med tanke på syftet med den frihetsberövande åtgärden, förvaringssäkerheten, bevarandet av ordningen i förvaringslokalen samt säkerheten *för frihetsberövade och andra personer.*"

4 §. Behandlingen av frihetsberövade. I paragrafens 1 mom. föreslås bestämmelser om de grundläggande principerna för behandlingen av frihetsberövade. Alla frihetsberövade som hålls i förvar av polisen ska behandlas rättvist och med aktning för människovärdet. Både förvaltningsutskottet och grundlagsutskottet understryker att en rättvis behandling förutsätter att var och en ska betraktas som oskyldig till dess att skulden lagligen har bevisats. Förvaltningsutskottet betonar dessutom vikten av att beakta allmänna förvaltningsrättsliga principer när behörighetsbestämmelser tillämpas på enskilda fall. Förvaltningsutskottet påpekar också i detta sammanhang att förvaltningslagen också tillämpas på personer som tagits i förvar med stöd av lagen när det gäller andra myndighetsåtgärder än förundersökning och polisundersökning, om inte

något annat bestäms i lag. Det är dessutom skäl att observera att bestämmelsen i 2 kap. 3 § 1 mom. om de mest använda språken inte åsidosätter exempelvis språklagens bestämmelser om språkliga rättigheter.

I paragrafens 3 mom. föreslås att beträffande unga frihetsberövade ska de behov som följer av den frihetsberövades ålder och utvecklingsstadium särskilt beaktas. Enligt motiven till momentet avses i denna bestämmelse med unga frihetsberövade, liksom med bestämmelsen i fängelselagen och häktningsslagen som unga personer sådana personer som vid begåendet av en straffbar gärning inte fyllt 21 år. Förvaltningsutskottet konstaterar att det är fråga om en annan åldersgräns än den som nämns i 3 kap. 1 § 1 mom. Med beaktande även av att bestämmelserna ska stå i samklang med den nya häktningsslagen finner förvaltningsutskottet det motiverat att bestämmelserna om behandlingen av unga personer binds vid en i lagen nämnd åldersgräns. Utskottet föreslår att 1 kap. 4 § 3 mom. i lagförslaget formuleras på följande sätt: *"När det gäller personer som begått sitt brott eller gripits av någon annan orsak än ett brott innan han eller hon fyllt 21 år, skall de behov som följer av den frihetsberövades ålder och utvecklingsstadium särskilt beaktas."*

2 kap. Intagning i förvaringslokal

2 §. *Underrättelse om intagning i förvaringslokal.* Med stöd av 2 § 1 mom. ska häktade och gripna ges tillfälle att underrätta en nära anhörig eller någon annan närstående om intagningen i förvaringslokalen. En gripen behöver dock inte ges sådant tillfälle, om han eller hon frigges inom 24 timmar från gripandet och det inte finns något särskilt skäl att ge den gripne ett sådant tillfälle. Grundlagsutskottet anser att ett dygns-långt frihetsberövande utan möjlighet att underrätta närstående är en relativt lång tid, särskilt med beaktande av moderna kommunikations-möjligheter och -sätt. Utskottet hänvisar också till den praxis som skapats av Europarådets kommitté mot tortyr. Utskottet anser att den tidsmässiga begränsningen av rätten att underrätta utom-

stående borde strykas helt eller förkortas väsentligt.

Även de sakkunniga som förvaltningsutskottet har hört fäste avseende vid tidsgränsen. Kontakter till utomstående är särskilt viktiga t.ex. mellan barn eller unga och föräldrar eller på grund av sjukdom. Vissa sjukdomar såsom diabetes kan snabbt leda till allvarliga försämringar i hälsotillståndet eller rentav till död om den lämnas oskött. Diabetikern själv vet att också de närstående är oroad.

Med stöd av det som anförs ovan föreslår förvaltningsutskottet att tidsgränsen i 2 kap. 2 § 1 mom. halveras, dvs. fastställs till 12 timmar. Utskottet anser vidare att den frihetsberövades sjukdom eller ringa ålder sannolikt oroar närstående och utgör därmed ett sådant särskilt skäl att ge den frihetsberövade tillfälle att underrätta anhöriga eller andra närstående om att han eller hon blivit tagen i förvar också för en kort tid. Enligt utskottet får det inte ställas särskilt stora krav på de särskilda skäl som avses i momentet.

3 §. *Information om bestämmelser samt om förhållandena i förvaringslokalen.* I paragrafens 1 mom. föreskrivs att en frihetsberövad utan dröjsmål efter ankomsten till en förvaringslokal ska informeras om förhållandena i den samt om de frihetsberövades rättigheter och skyldigheter. Grundlagsutskottet anser att det som nämns i motiven till lagförslaget om fasttagningssituationen och transporten i och för sig är begripligt. Å andra sidan, påpekar grundlagsutskottet, varierar fasttagningssituationen från fall till fall och på vissa håll i landet kan transporten till förvaringslokalen vara mycket lång. Utskottet åberopar Europarådets kommitté mot tortyr som i sin praxis har ansett det viktigt att den som tas i förvar av polis utan dröjsmål informeras om sina rättigheter, dock senast när han eller hon ankommit till förvaringslokalen.

Förvaltningsutskottet understryker för klarhetens skull att det uttryckligen gäller rättigheter och skyldigheter som hänför sig till vistelsen i förvaringslokalen. Bestämmelsen motsvarar 2 kap. 3 § 1 mom. i den nya häktningsslagen. Utskottet anser att skyldigheten att informera om

rättigheter och skyldigheter i anslutning till själva gripandet hör hemma i den lagstiftning som reglerar gripanden, närmast i tvångsmedelslagen. Förvaltningsutskottet anser att föreslagna 2 kap. 3 § 1 mom. är saklig.

4 §. Ankomstgranskning och registrering av uppgifter. Bestämmelsen om ankomstgranskning och registrering av uppgifter motsvarar 2 kap. 4 § i den nya häktningsslagen. Ankomstgranskningen omfattar identifiering, antecknande av identiteten, katalogisering och granskning av den egendom som den frihetsberövade medför samt vid behov klädbyte. Förvaltningsutskottet understryker att särskild uppmärksamhet vid granskningen ska fästas vid den frihetsberövades hälsotillstånd. De åtgärder som nämns i 5 kap. och sammanhänger med hälso- och sjukvården kan bli aktuella utifrån de iakttagelser som görs om hälsotillståndet vid ankomstgranskningen. Med tanke på säkerheten för de personer som förvaras i polisens lokaler är det viktigt att polismännen och andra som ansvarar för personer som hålls i förvaringslokalen är kapabla att identifiera risksituationer, t.ex. att se skillnaden mellan berusning och en sjukdomsattack samt kunna bedöma när läkare bör tillkallas.

3 kap. Placering i förvaringslokalen, basvård och förflyttning

1 §. Placering i förvaringslokalen. Förvaltningsutskottet föreslår att 1 § 3 mom. kompletteras så att en frihetsberövad inte får samplaceras med en annan frihetsberövad om detta kan medföra fara för den andra frihetsberövade.

Förvaltningsutskottet hänvisar dessutom till motiven i propositionen och understryker att om det med avvikelse från normal praxis och tillfälligt förvaras en fängelsefånge exempelvis i samband med en transport ska denne i överensstämmelse med konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter hållas separerad från de frihetsberövade på vilka denna lag ska tillämpas.

3 §. De frihetsberövades förvaringsrum. I paragrafens 1 mom. föreskrivs om de förvaringsrum där frihetsberövade hålls. I motiven konstateras

att för brand- och andra säkerhetsarrangemang i förvaringslokaler för frihetsberövade gäller dessutom vad som bestäms någon annanstans. Förvaltningsutskottet konstaterar att polisens förvaringslokaler dels ska uppfylla de krav som räddningslagen ställer beträffande byggnaders allmänna brandsäkerhet, dels de särskilda brandsäkerhetskrav som framgår av byggnadsbestämmelser för vårdinrättningar. När det gäller de egentliga förvaringsrummen i polisens lokaler ska i tillämpliga delar kraven på boningshus tillämpas. Rummen borde dessutom vara försedda med automatiska sprinklersystem. Också låsanordningarna längs evakueringsrutterna kräver särskild eftertanke. Utskottet anser att polisens förvaringslokaler ska jämföras med sådana vård- och straffinrättningar som avses i statsrådets förordning om räddningsväsendet och att föreskrivna räddningsplaner bör uppgöras för dem.

Polisens förvaringslokaler uppvisar mycket varierande skick och utrustning beroende på när de har uppförts. Betydande kostnader kan uppkomma på grund av eventuella strukturella problem i anslutning till lokalerna eller omfattande sanerings- och nybyggnadsprojekt. Med tanke på hur lagen ska förverkligas i praktiken är det viktigt att det finns adekvata resurser för att sanera och bygga nya förvaringslokaler.

4 §. Mathållning. Mathållningen för de frihetsberövade ska ordnas så att de får en hälsosam, mångsidig och tillräcklig föda. Avvikelser från den normala kosten i förvaringslokalen görs i mån av möjlighet, om det är motiverat på grund av den frihetsberövades hälsa eller religiösa eller övriga välgrundade övertygelse. Förvaltningsutskottet konstaterar att det i de existerande förvaringslokalerna är svårt att förutse dietkrav på ett sådant sätt att det vore möjligt att bereda sig på sådana krav på mathållningen som även under kortvariga frihetsberövanden i hög grad avviker från det normala och sedvanliga. Utskottet framhåller ändå att när det gäller vissa sjukdomar är en riktigt sammansatt kost vid rätt tidpunkt en väsentlig del av vården och en förutsättning för livsuppehållande medicinsk vård.

Utskottet hänvisar därför till bestämmelsen i 1 mom. enligt vilken de frihetsberövade ska få en hälsosam, mångsidig och tillräcklig föda. I den förordning från inrikesministeriet som utfärdas med stöd av 3 kap. 10 § bör vid sidan av andra faktorer även fästas avseende vid sådant som är nödvändigt med tanke på hälso- och sjukvården. Utskottet konstaterar att det är viktigt att reda ut de frihetsberövades hälsotillstånd för att kunna förse dem med rätt sorts kost.

7 §. Underrättelse om förflyttning. Med hänvisning till lagutskottets utlåtande föreslår förvaltningsutskottet att den första meningen i 1 mom. om rättegångsbiträde kompletteras på följande sätt: "... samt den frihetsberövades advokat eller i 15 kap. 2 § 1 eller 2 mom. i rättegångsbalken avsedda rättegångsombud eller rättegångsbiträde...".

4 kap. De frihetsberövades egendom

1 §. Innehav av egendom. I paragrafen föreslås detaljerade bestämmelser om frihetsberövades innehav av egendom. I paragrafens 2 mom. föreskrivs bl.a. att den frihetsberövade inte får innehålla alkohol, andra berusningsmedel, dopningsmedel, föremål avsedda för narkotikabruk eller andra läkemedelssubstanser än sådana som föreskrivits av en läkare som avses i 5 kap. 8 § 1 mom.

Förvaltningsutskottet anser att doseringstillbehör för läkemedel som inte orsakar fara i detta sammanhang ingår i begreppet läkemedelssubstanser såsom det används i bestämmelsen, såvida de inte ska betraktas som föremål enligt 1 § 1 mom. Det kan vara nödvändigt att begränsa användningen av doseringstillbehör som orsakar fara så att dessa tillbehör endast får användas under övervakning av förvaringslokalens personal. I propositionsmotiven konstateras att när läkemedelssubstanser överläts till en frihetsberövad bör avseende fästas vid begränsningarna enligt 1 mom., t.ex. i fråga om doseringen av sådana läkemedel som på grund av överdosering eller självmordsrisk kan äventyra den frihetsberövades säkerhet. Utskottet påpekar att avsikten med bestämmelsen i 2 mom. inte är att begränsa

den frihetsberövades rätt att i praktiken inta egna läkarordinerade läkemedel.

I lagförslagets 5 kap. finns föreskrifter om hälso- och sjukvård för frihetsberövade. Av exempelvis 5 kap. 6 § i lagförslaget framgår att en frihetsberövad har rätt att på egen bekostnad med tillstånd av en läkare som polisen ordnar få mediciner i förvaringslokalen. Förvaltningsutskottet påpekar att 5 kap. 8 § 1 mom. reglerar läkarens beslutsrätt om mediciner i förhållande till förvaringslokalens personal. Till denna del hänvisar utskottet även till 6 kap. 1 § 2 mom. och 7 § 1 mom. i häktningsslagen. Personalen i polisens förvaringslokaler kan inte förutsättas ha förmågan att bedöma läkemedels eventuella berusande effekter utan stöd från läkare som polisen ordnat med. Förvaltningsutskottet konstaterar att inom fängsväsendet kan motsvarande konsultation ske med fängelsets egen hälso- och sjukvårdspersonal.

Förvaltningsutskottet föreslår med hänvisning till lagutskottets utlåtande att den första meningen i 4 kap. 1 § 2 mom. om dopningsmedel preciseras så att den överensstämmer med den nya häktningsslagen: "..., dopningsmedel som avses i 44 kap. 16 § i strafflagen,...".

3 §. Innehav av pengar och andra betalningsmedel. Som en rent teknisk korrigering föreslår förvaltningsutskottet att det författningssamlingsnummer som nämns i paragrafens 1 mom. stryks.

5 kap. Hälso- och sjukvård

1 §. Hälso- och sjukvård. Enligt lagförslaget har en frihetsberövad rätt till hälso- och sjukvård som motsvarar hans eller hennes medicinska behov. Utskottet konstaterar att myndigheterna har en striktare skyldighet att agera i relation till frihetsberövade eftersom dessas möjligheter att själva åtgärda uppkomna situationer är begränsade. En frihetsberövads förmåga att själv bedöma sitt behov av hjälp kan även vara nedsatt. Övervakningspersonalens utbildning spelar en viktig roll när det gäller att identifiera medicinska behov, men utskottet understryker att en medicinsk bedömning av en frihetsberövads behov av hälso- eller sjukvård endast kan göras av

en läkare eller någon annan yrkesutbildad inom hälso- och sjukvården.

6 kap. Brevväxling och telefonsamtal

1 §. Brevväxling och granskning av brev. Med hänvisning till lagutskottets utlåtande föreslår förvaltningsutskottet att paragrafens 2 mom. preciseras så att det stämmer överens med den nya häktningsslagen: "Ett (*utesl.*) brev eller någon annan postförsändelse *till eller från en frihetsberövad* får granskas med genomlysning eller genom att försändelsen öppnas för undersökning av om den innehåller i 4 kap. 1 § 1 eller 2 mom. avsedda otillåtna ämnen eller föremål."

2 §. Läsning av brev. Beträffande föreslagna 2 och 7 § har grundlagsutskottet påpekat att inskränkningarna i hemligheten i fråga om förtroliga meddelanden har en koppling till bestämmelsen i 10 § 3 mom. i grundlagen enligt vilket begränsningar kan införas bara i den mån det är nödvändigt och att inskränkningar i meddelandehemligheten också under anstaltsförhållanden kan införas bara i den mån det är motiverat i varje enskilt fall. Med hänvisning till grundlagsutskottets och lagutskottets utlåtanden föreslår förvaltningsutskottet att paragrafen preciseras så att den stämmer överens med den nya häktningsslagen: "Ett (*utesl.*) brev, någon annan postförsändelse eller ett meddelande *till eller från en frihetsberövad* får läsas om det i *enskilda fall* finns grundad anledning till detta för att säkerställa syftet med den frihetsberövande åtgärden, förhindra ett brott, avvärja en fara som hotar ordningen i förvaringslokalen eller för att trygga den frihetsberövades eller någon annans säkerhet.". Förvaltningsutskottet understryker att ingrepp som avser skyddet för förtroliga meddelanden förutsätter grunder som är kända på förhand, vilket också framgår av detaljmotiven till propositionen.

6 §. Användning av telefon. En frihetsberövad ska i mån av möjlighet ges tillfälle att på egen bekostnad stå i telefonkontakt med personer utanför förvaringslokalen, om inte denna rätt har begränsats på det sätt som avses i 1 kap. 18 b § i

tvångsmedelslagen. Utskottet konstaterar att polisens förvaringslokaler i allmänhet saknar korttelefoner eller andra telefoner som utan särskilda åtgärder skulle lämpa sig för de frihetsberövades bruk. Men om det är möjligt att bereda de frihetsberövade tillfälle att använda telefon i polisens förvaringslokaler ska de ha rätt att utnyttja denna möjlighet. Paragrafens 2 mom. om rätten att hålla kontakt med ombud och övriga personer utanför förvaringslokalen motsvarar 8 kap. 6 § 2 mom. i häktningsslagen. Med stöd av 6 kap. 6 § 4 mom. i lagförslag 1 kan kostnadsfri användning av telefon tillåtas för skötseln av nödvändiga ärenden eller av andra särskilda skäl.

7 §. Avlyssning av telefonsamtal. Med hänvisning till det som konstaterats ovan i samband med 2 § föreslår förvaltningsutskottet att 7 § 1 mom. preciseras på följande sätt för att motsvara den nya häktningsslagen: "En frihetsberövads telefonsamtal får avlyssnas, om det av grundad anledning i *enskilda fall* är nödvändigt för att förhindra brott, säkerställa syftet med den frihetsbegränsande åtgärden eller ordningen i förvaringslokalen eller trygga den frihetsberövades eller någon annans säkerhet."

7 kap. Besök och andra kontakter utanför förvaringslokalen

1 §. Besök. I paragrafen föreslås bestämmelser om den frihetsberövades rätt till besök. Av motiven framgår att även om i lagen inte föreslås någon särskild bestämmelse om den frihetsberövades rätt att hålla kontakt med sitt ombud genom att träffa denne, är avsikten med lagen inte att försämra den frihetsberövades möjligheter att hålla kontakt med sitt ombud. Till denna del hänvisas till internationella människorättskonventioner. Förvaltningsutskottet anser det viktigt att en frihetsberövad kan hålla kontakt med sitt ombud och det är motiverat att ta in en uttrycklig bestämmelse om detta i lag. Även riksdagens biträdande justitieombudsman och lagutskottet har lyft fram detta. Förvaltningsutskottet föreslår därför att 1 mom. ändras så att det motsvarar 9 kap. 1 § 1 mom. i häktningsslagen: "De

frihetsberövade har rätt att under behövlig övervakning ta emot besökare vid tidpunkter som reserverats för besök så ofta det är möjligt utan att ordningen och verksamheten i förvaringslokalen störs, om inte denna rätt begränsats enligt 1 kap. 18 b § i tvångsmedelslagen. Besök kan även tillåtas vid andra tillfällen än vid de tidpunkter som reserverats för besök, om det är nödvändigt med hänsyn till den frihetsberövades kontakter eller av något annat särskilt skäl. *En frihetsberövad har dock alltid rätt att utan ogrundat dröjsmål ta emot besök av sitt i 6 kap. 4 § avsedda ombud.* Bestämmelser om granskning av besökare finns i 10 kap."

Med hänvisning till grundlagsutskottets och lagutskottets utlåtanden föreslår förvaltningsutskottet också att paragrafens 2 mom. kompletteras med en bestämmelse om skyldighet att informera om videoövervakning: "Besök hos den frihetsberövade skall övervakas på behövligt sätt. Besök kan även övervakas med videoutrustning. *Den frihetsberövade och besökaren skall på lämpligt sätt underrättas om övervakning med videoutrustning.* I fråga om förvaring och utplåning av upptagningar som uppkommit vid övervakningen skall iakttas vad som i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet bestäms om uppgifter om anhållna."

När det gäller paragrafens 3 mom. har grundlagsutskottet konstaterat att det i regler med kopplingar till de grundläggande rättigheterna blir onödigt vagt när man använder ordet "missbruk". Utskottet har därför föreslagit att bestämmelsen preciseras genom att möjligheten till begränsning binds exempelvis till misstanke om brott mot lagen eller bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den. Förvaltningsutskottet anser att det är nödvändigt att knyta regleringen till förhindrande av brott, säkerställande av syftet med den frihetsbegränsande åtgärden, ordningen i förvaringslokalen och den frihetsberövades eller andra personers säkerhet. Förvaltningsutskottet föreslår därför att 3 mom. omformuleras på följande sätt: "*Om det för att förhindra brott, säkerställa syftet med den frihetsbegränsande åtgärden eller ordningen i förvaringslokalen eller trygga den frihetsberöva-*

des eller någon annans säkerhet är nödvändigt är det tillåtet att avlyssna samtal mellan en frihetsberövad och andra besökare än det ombud som avses i 6 kap. 4 §."

Lagutskottet har dessutom föreslagit att paragrafen kompletteras med en bestämmelse som motsvarar den nya häktningens 9 kap. 1 § 3 mom. om att besök mellan den frihetsberövade och dennes ombud i regel ska vara oövervakade.

Förvaltningsutskottet konstaterar för det första att 9 kap. 1 § 3 mom. i den nya häktningens innehåller en bestämmelse enligt vilken den häktade i regel får ta emot besök av sitt ombud utan att besöket övervakas och att det i 2 § 1 mom. i samma kapitel finns en bestämmelse enligt vilken besök av ombudet kan tillåtas utan övervakning. Enligt förvaltningsutskottet förefaller dessa bestämmelser stå i konflikt med varandra. Enligt 7 kap. 2 § 1 mom. i lagförslaget kan besök av nära anhöriga till frihetsberövade, andra närstående och ett ombud som avses i 6 kap. 4 § samt om det finns skäl för det, även andra tillåtas utan övervakning (*oövervakat besök*), om det är motiverat med hänsyn till bevarandet av den frihetsberövades kontakter, skötseln av rättsliga angelägenheter eller av någon annan motsvarande orsak och om besöket inte stör ordningen eller verksamheten i förvaringslokalen. Förvaltningsutskottet hänvisar till detaljmotiven i propositionen enligt vilka utgångspunkten är att den frihetsberövade också i framtiden och dennes ombud ska kunna genomföra oövervakade besök, såvida inte polisen har grundad anledning att övervaka besöket. Också den allmänna bestämmelsen i 1 kap. 3 § förpliktar till en sådan tolkning eftersom bestämmelsen säger att den frihetsberövades rättigheter inte får inskränkas mera än vad som krävs med tanke på syftet med den frihetsberövande åtgärden. Förvaltningsutskottet påpekar vidare att även om man skulle anse att det fanns orsak att övervaka ett ombuds besök hos en frihetsberövad får besöket inte enligt 7 kap. 1 § 3 mom. avlyssnas. Grundlagsutskottet har heller inte haft något att anmärka mot denna bestämmelse. Förvaltnings-

utskottet betraktar bestämmelsen i propositionen som saklig.

5 §. *Besöksförbud.* Under utfrågningen av sakkunniga påpekades det för utskottet att skyldigheten att höra berörda parter i paragrafens 4 mom. begränsats endast till "mån av möjlighet". Samtidigt ställdes frågan om det överhuvudtaget behövs en bestämmelse om besöksförbud. Förvaltningsutskottet konstaterar att förslagna 4 mom. motsvarar 9 kap. 5 § 4 mom. i den nya häktningsslagen. Vidare konstaterar utskottet att samma möjligheter till missbruk kan hänföra sig både till långvariga och kortvariga frihetsberövanden. Risken kan rentav vara större under kortvariga frihetsberövandens akutfas. Förvaltningsutskottet anser att 4 mom. behövs och är sakligt utformat.

Med anledning av den ändring som gjorts i förslaget till häktningsslag och med tanke på enhetligheten i lagstiftningen föreslår förvaltningsutskottet att paragrafens 1 mom. i den finska utformningen preciseras. Utskottets ändringsförslag påverkar inte den svenska texten.

Förvaltningsutskottet föreslår vidare att paragrafens 3 mom. preciseras i enlighet med den nya häktningsslagen: "Besöksförbud får inte meddelas nära anhöriga, andra närstående eller den frihetsberövades i 6 kap. 4 § avsedda ombud. *Besöksförbud får inte heller meddelas* om ett besök kan ordnas på det sätt som avses i 3 § 2 mom. så att ordningen i förvaringslokalen inte äventyras."

9 §. *Beslutanderätt.* Enligt paragrafen är det chefen för förvaringslokalen som beslutar om besöksförbud och om tillstånd att avlägsna sig. Chefen för förvaringslokalen eller en annan anställningsberättigad tjänsteman som förordnats av chefen beslutar om oövervakade besök, besök under särskilt övervakade förhållanden och förvägran av besök. Enligt förslaget till 18 kap. 1 § 1 mom. ska till chef för förvaringslokalen utses en anställningsberättigad tjänsteman som hör till personalen vid den polisinsättning som administrerar förvaringslokalen. Av särskilda skäl får

en kriminalöverkonstapel eller en överkonstapel vara chef för förvaringslokalen.

Av de skäl som nämns i propositionsmotiven anser förvaltningsutskottet det motiverat att genom 7 kap. 9 § ge chefen för förvaringslokalen en sådan beslutanderätt som framgår av lagrummet. Lagförslaget har medvetet utgått från en strävan att skilja åt beslutsfattandet inom polisen i fråga om förundersökningen och beslutsfattandet när det gäller frihetsberövade. Bestämmelsen är ändå inget hinder för att förundersökningspersonalen konsulteras vid beslut om behandlingen av frihetsberövade.

8 kap. Ordningen i en förvaringslokal

1 §. *Ordningsstadgan för en förvaringslokal.* Grundlagsutskottet konstaterar att formuleringen av 8 kap. 1 § om utfärdande av kompletterande bestämmelser orsakar onödiga tolkningssvårigheter när det gäller myndigheternas bemyndigande att utfärda normer. Grundlagsutskottet föreslår därför att bemyndigandet formuleras på sedvanligt sätt så att det avser lag eller med stöd av lag utfärdade närmare bestämmelser. Förvaltningsutskottet föreslår därför att bestämmelsen ändras så att den motsvarar 10 kap. 1 § i den nya häktningsslagen: "En förvaringslokal skall ha en ordningsstadga som innehåller *närmare* bestämmelser som kompletterar denna lag och de föreskrifter som meddelats med stöd av den och som gäller förvaringslokalens område och vistelse inom det, låsning av lokalerna, avdelningar, hur besök, telefonkontakter och fritidsverksamhet skall ordnas, innehav av egendom samt andra motsvarande enskilda omständigheter som hänför sig till upprätthållandet av ordningen i förvaringslokalen och ordnandet av sysselsättningen."

4 §. *Närmare bestämmelser.* Enligt förslaget utfärdas med stöd av 8 kap. 4 § närmare bestämmelser om ordningsstadgor genom förordning av inrikesministeriet. Enligt 3 § i samma kapitel fastställer polischefen vid polisinsättningen i häradet ordningsstadgan för en förvaringslokal. Enligt propositionsmotivet kunde ministeriet med stöd av detta bemyndigande exempelvis ut-

färda en modellordningsstadga. Om detta konstaterar grundlagsutskottet att det inte behövs något särskilt bemyndigande i lag för att utfärda en modell av anvisningsnatur. Ministeriet kan direkt med stöd av 68 § 1 mom. i grundlagen inom sitt ansvarsområde utfärda anvisningar och modeller utan särskilt bemyndigande, påpekar grundlagsutskottet. Författningar bör tillgripas endast när allmänna rättsregler utfärdas. Av propositionsmotiven framgår inte om avsikten är att med stöd av bemyndigandet eventuellt utfärda gemensamma föreskrifter för alla förvaringslokaler. Grundlagsutskottet anser att bemyndigandet i 8 kap. 1, 3 och 4 § om ministeriets rätt att utfärda förordning och myndigheternas rätt att utfärda föreskrifter blir en rörig helhet. Bemyndigandet att utfärda förordning bör därför strykas i lagförslaget eller förtydligas så att det exaktare än nu framgår till vilka delar ordningsstadgan för en förvaringslokal bygger på förordning från ministeriet och till vilka delar på föreskrifter från andra myndigheter.

Utifrån utredning till utskottet och med hänvisning till det som anförs ovan har bemyndigandet att utfärda förordning enligt 4 § konstaterats vara onödigt. Förvaltningsutskottet föreslår därför att 8 kap. 4 § i lagförslaget stryks.

9 kap. Granskning av förvaringslokaler och frihetsberövade

1 §. Övervakningen i förvaringslokalerna. I paragrafen föreslås bestämmelser om övervakningen av frihetsberövade i förvaringslokalerna. Det finns inga bestämmelser om detta i gällande lag. Enligt paragrafens 1 mom. ska de frihetsberövade och förvaringslokalerna övervakas såsom syftet med de frihetsberövande åtgärderna, ordningen i förvaringslokalen, förvaringssäkerheten, förhindrandet av rymning eller olovligt avvikande från förvaringslokalen, de frihetsberövades och andras säkerhet samt förhindrandet av brott kräver. Riksdagens justitieombudsman har fört fram den bedömningen att varken lagen eller motiven till lagförslaget bringar någon klarhet i frågan om vad som ska betraktas som tillräcklig övervakning. Sådana bestämmelser vore emellertid av nöden med beaktande av den

grundlagsbaserade skyldigheten att säkerställa rätten till liv och personlig säkerhet, särskilt när det gäller berusade och andra personer som är oförmögna att ta hand om sig själva. Även uttrycket i 2 mom. "som säkerheten kräver" beträffande larmsystem och andra tekniska säkerhetssystem lämnar rum för tolkning. Det har framförts önskemål att lagstiftaren på någon nivå ska dra upp riktlinjerna för nivån på den säkerhet som krävs.

Förvaltningsutskottet konstaterar att det är svårt att genom bestämmelser exakt definiera vad säkerheten kräver. Säkerheten i enskilda situationer är en helhet som består av många delfaktorer och som bl.a. är beroende av i vilket skick den frihetsberövade befinner sig när det gäller dennes egenskaper, exempelvis berusningsgrad, sjukdom eller hälsotillståndet i övrigt, samt den tillbudsstående personalen och utrustningen. Om man utfärdar mycket exakta föreskrifter exempelvis om maximitiden mellan övervakningsbesök kan detta ha den motsatta effekten, dvs. att personalen anser att ett agerande i överensstämmelse med sådana bestämmelser är tillräckligt också när särskilda förhållanden skulle förutsätta en noggrannare övervakning. Förvaltningsutskottet konstaterar att i bestämmelsen exakt uppräknas de omständigheter som är av betydelse för nivån på den övervakning som krävs. När det gäller larmsystem och andra tekniska säkerhetssystem som säkerheten kräver ska de med beaktande av det som nämns i 1 mom. vara sakliga, vilket även konstateras i motiven. Larmsystemens och andra tekniska säkerhetssystemens funktionsduglighet ska testas regelbundet. I detta sammanhang hänvisar förvaltningsutskottet också till det som anfördes i samband med 3 kap. 3 § om kraven på brandsäkerhet. Utskottet understryker att en tillräcklig nivå på säkerheten också förutsätter adekvata resurser, för att undvika att de tillbudsstående resurserna inte de facto dikterar vad säkerheten kräver.

Förvaltningsutskottet anser att 9 kap. 1 § är sakligt utformad. Bestämmelserna i 9 kap. 1 § stämmer överens med 11 kap. 1 § i den nya häkt-

ningslagen. Inte heller grundlagsutskottet har haft något att anmärka mot lagrummet.

3 §. Säkerhetskontroll av frihetsberövade. I paragrafen föreslås bestämmelser om säkerhetskontroll av frihetsberövade i förvaringslokalen och dess område samt under transport. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar 11 kap. 3 § i den nya häktningsslagen och i huvudsak även de säkerhetskontroller som utförs i domstolarna.

Enligt propositionsmotiven innefattar säkerhetskontroll en ytlig granskning med hjälp av en metalldetektor, någon annan teknisk anordning eller en tränad hund eller ytlig granskning av kläderna genom att känna på dem. Säkerhetskontrollen förutsätter enligt motiven i allmänhet inte att den som granskas ska byta kläder. I förslaget till 3 § 3 mom. kan emellertid i det syfte som nämns i 1 mom. en frihetsberövad åläggas att byta kläder i närvaro av de anställda. Förvaltningsutskottet betonar att den allmänna finkänslighetsprincipen bör iakttas om någon åläggs att byta kläder i närvaro av de anställda. Utskottet konstaterar vidare att motsvarande situationer som bör lösas genom iakttagande av finkänslighetsprincipen uppkommer exempelvis när någon tvättar sig under övervakning. I 9 kap. 7 § föreskrivs om vilket kön den som är närvarande vid kroppsvisitation ska ha.

6 §. Kontroll av drogpåverkan. Med hänvisning till lagutskottets utlåtande föreslår förvaltningsutskottet att 1 mom. preciseras så att det stämmer överens med häktningsslagen: "Om det finns skäl att misstänka att en frihetsberövad är påverkad av alkohol, något annat berusningsmedel eller dopningsmedel som avses i 44 kap. 16 § i strafflagen, kan han eller hon åläggas att lämna urin-, saliv- eller utandningsprov. Om berusningen av yttre tecken att döma är uppenbar, skall prov inte fordras."

7 §. Förfarande och protokoll. I paragrafens 1 mom. föreskrivs om förfarandet vid kroppsvisitation. Kroppsvisitation ska utföras i närvaro av ett vittne. Bestämmelsen motsvarar 11 kap. 9 § 1 mom. i häktningsslagen och avser uttryckligen kroppsvisitationer i förvaringslokalen. En-

ligt utskottets uppfattning är det därför självklart att endast en person som tillhör polispersonalen kan uppträda som vittne. Detta framgår också av motiven till paragrafen enligt vilken vittnet vanligen är en polisman eller en väktare, men vittnet kan också vara någon annan som tjänstgör vid polisen. Med tanke på kroppsvisitation som sker utanför förvaringslokalen föreslås en uttrycklig bestämmelse enligt vilken när en frihetsberövad befinner sig utanför förvaringslokalen under direkt bevakning av en polisman eller väktare, får kroppsvisitation dock utföras utan närvaro av ett vittne, om saken inte tål uppskov. Förvaltningsutskottet tillstyrker formuleringen. När det gäller kroppsvisitationer i samband med gripanden anser förvaltningsutskottet att bestämmelser om dem bör ingå i den lagstiftning som reglerar gripanden, närmast i tvångsmedelslagen.

10 kap. Granskning av andra personer

1 §. Tillträde till en förvaringslokal. Förvaltningsutskottet föreslår att den första meningen i paragrafens 3 mom. kompletteras i överensstämmelse med de nya häktningsslagen enligt följande: "Tillträde till förvaringslokalen kan förvägras eller vistelse på förvaringslokalens område kan förbjudas den som inte iakttar ett åläggande eller villkor som meddelats honom eller henne enligt 2 mom. eller vägrar att genomgå den säkerhetskontroll som avses i 2 §."

11 kap. Säkerhetsåtgärder

1 §. Säkerhetsåtgärder. Med hänvisning till grundlagsutskottets och lagutskottets utlåtanden föreslår förvaltningsutskottet att formuleringen "beläggande med fängsel" ersätts med "användning av fängsel" i överensstämmelse med den nya häktningsslagen.

2 §. Användning av fängsel. Med hänvisning till den ovan i 1 § föreslagna ändringen föreslår utskottet att även 2 § justeras på följande sätt:

2 §

Användning av fängsel

En frihetsberövads omedelbara rörelsefrihet får begränsas med handbojor, knippförband av

plast eller andra motsvarande medel, om det är nödvändigt för att

(1 punkten som i RP)

(2 punkten som i RP. Utskottets ändringsförslag påverkar inte den svenska texten)

(3 punkten som i RP)

*Användning av fängsel får inte fortgå längre än nödvändigt. Om fängsel används med stöd av 1 mom. 2 punkten, skall i mån av möjlighet en läkare höras. När den frihetsberövade skall höras inför domstol, skall fängslens avlägsnas, om inte rättens ordförande av särskilda skäl bestämmer annorlunda. Fängslens skall *likaså* avlägsnas, om det är nödvändigt för att vidta en medicinsk åtgärd."*

Förvaltningsutskottet menar att de är viktigt att observera möjligheten att en sjukdomsattack inträffar och att därvid ges adekvat medicinsk vård. Utskottet konstaterar att man i en akut våldssituation kan bli tvungen att först ta kontroll över någon oavsett orsaken till aggressionen. Men omedelbart därefter ska möjligheten att en sjukdomsattack inträffat utredas och vid behov behövliga åtgärder vidtas.

3 §. *Observation.* I paragrafen föreskrivs om när en frihetsberövad får ställas under observation. Enligt grundlagsutskottet framgår det inte entydigt av bestämmelsen att det är fråga om att placera en person i ett rum eller en cell där han eller hon kan iakttas dygnet runt med tekniska hjälpmedel eller på annat sätt. Grundlagsutskottet har till denna del rekommenderat en precisering av bestämmelserna. Förvaltningsutskottet föreslår att det inledande stycket i 3 § 1 mom. preciseras i enlighet med den nya häktningsslagen på följande sätt: "En frihetsberövad får *placeras i ett rum eller en cell där han eller hon kan observeras dygnet runt med hjälp av teknisk utrustning eller på något annat sätt, om det är nödvändigt för att*".

I propositionsmotiven konstateras att en frihetsberövad som är berusad eller lider av abstinenssymptom ofta för sin egen säkerhet behöver observation dygnet runt. I praktiken placeras sådana frihetsberövade vanligen i celler med kameraövervakning där den frihetsberövades och

hans eller hennes hälsotillstånd kan iakttas genom teknisk övervakning dygnet runt. Personalen besöker också med regelbundna intervaller sådana frihetsberövade. Även frihetsberövade som överväger självmord eller uppför sig självdestruktivt behöver liknande övervakning dygnet runt. I gällande lag finns inte några bestämmelser om sådana situationer. Förvaltningsutskottet anser att det är nödvändigt och viktigt att ta in bestämmelser om detta i lag.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs att en tjänsteman som hör till hälsovårdspersonalen utan dröjsmål ska underrättas om att en frihetsberövad har ställts under observation. Eftersom polisen i allmänhet inte har tillgång till hälso- eller sjukvårdspersonal skall underrättelsen i allmänhet ges den läkare som polisen i enlighet med 5 kap. 7 § ordnar med. En läkare som polisen ordnar är i allmänhet anställd hos kommunen eller en samkommun. Den undersökning av den frihetsberövades hälsotillstånd som avses i momentet får utföras endast av en läkare i tjänsteställning eller av någon annan tjänsteman som hör till hälso- och sjukvårdspersonalen.

4 §. *Observation i isolering.* Med hänvisning till grundlagsutskottets och lagutskottets utlåtanden föreslår förvaltningsutskottet att paragrafens 1 mom preciseras enligt följande så att den överensstämmer med den nya häktningsslagen: "Om det finns grundad anledning att misstänka att en *frihetsberövad under vistelsen i förvaringslokalen* eller vid ankomsten till förvaringslokalen har *förbjudna* ämnen eller föremål som avses i 4 kap. 1 § 1 eller 2 mom. i sin kropp, *får den frihetsberövade placeras i ett rum eller en cell där det med hjälp av teknisk utrustning eller på något annat sätt dygnet runt är möjligt att observera den häktade och att de förbjudna ämnena eller föremålen lämnar hans eller hennes kropp*".

Förvaltningsutskottet föreslår dessutom att den första meningen i 2 mom. ändras på följande sätt så att den motsvarar den nya häktningsslagen: "Observation i isolering får fortgå tills berusningsmedlen eller de andra förbjudna ämnena eller föremålen har avlägsnats från den fri-

hetsberövades kropp eller tills det inte längre finns någon annan orsak till isoleringen."

I paragrafens 3 mom. föreskrivs om skyldighet att utan dröjsmål underrätta hälsovårdspersonalen om att en frihetsberövad har ställts under observation i isolering samt om undersökning av den frihetsberövades hälsotillstånd. Till denna del hänvisar förvaltningsutskottet till det som anförs i samband med 3 § 2 mom.

5 §. *Förfarandet.* Till följd av de ändringar som föreslås i 11 kap. 1 och 2 § föreslås att uttrycket "beläggande med fängsel" i 5 § 2 mom. ändras till "användning av fängsel".

6 §. *Beslutanderätt.* Enligt 6 § fattas beslut om beläggande med fängsel, ställande under observation och observation i isolering av chefen för förvaringslokalen eller, om saken inte tål uppskov, av en polisman eller en väktare. När beslut om beläggande med fängsel enligt 2 § 1 mom. 2 eller 3 punkten eller om ställande under observation i isolering enligt 4 § fattas, skall orsaken till och varaktigheten av åtgärden antecknas. Utskottet konstaterar att utgångspunkten i allmänhet är att chefen övervakar den organisation han eller hon leder samt medarbetarnas arbete och att uppgifter sköts lagenligt. Det finns därför ingen anledning att utan särskilda skäl föreskriva att chefen är skyldig att separat fastställa olika åtgärder.

Till följd av de föreslagna ändringarna i 11 kap. 1 och 2 § föreslås att uttrycket "beläggande med fängsel" ändras till "användning av fängsel".

7 §. *Närmare bestämmelser.* Till följd av de föreslagna ändringarna i 11 kap. 1 och 2 § föreslås att paragrafen ändras på följande sätt: "Närmare bestämmelser om verkställighet av observation och observation i isolering, (*utesl.*) om fängslen samt om antecknande av beslut som avses i 5 § utfärdas genom förordning av statsrådet. Tekniska bestämmelser om fängslen och användning av dem utfärdas genom förordning av inrikesministeriet".

12 kap. Teknisk övervakning och distansövervakning

Med hänvisning till det som anförs i den allmänna motiveringen föreslår förvaltningsutskottet att rubriken ändras så att distansövervakning inte nämns.

1 §. *Teknisk övervakning.* Förvaltningsutskottet hänvisar till det som anvisas i samband med 1 kap. 3 § och konstaterar att bestämmelsen i 12 kap. 1 § av samma skäl bör preciseras så att den motsvarar den nya häktningslagen. Utskottet föreslår följande formulering: "Teknisk övervakning utförs så att syftet med den frihetsberövande åtgärden beträffande de anhållna eller gripna som befinner sig i förvaringslokalen säkerställs samt så att, förvaringssäkerheten, ordningen i förvaringslokalen och den *frihetsberövades och andra personers säkerhet* garanteras."

I propositionsmotiven rekommenderas det att polisens personal om möjligt kontrollerar alla frihetsberövade som hålls i en förvaringslokal med minst en timmes intervaller. Med tanke på de frihetsberövades säkerhet understöder förvaltningsutskottet denna tanke. Det är viktigare att försäkra sig om den frihetsberövades säkerhet än att skydda rätten till privatliv. Förvaltningsutskottet understryker dessutom att teknisk övervakning inte ersätter utan enbart kompletterar personlig övervakning. Detta gäller övervakningen av såväl vuxna som minderåriga.

Enligt paragrafens 2 mom. ska den som övervakas utan dröjsmål underrättas om den tekniska övervakningen. Enligt motiven gäller informationsskyldigheten både den omständigheten att teknisk övervakning pågår och information om övervakningsmetoderna. Enligt utredning till utskottet innefattar information om teknisk övervakning ett allmänt besked om vilka metoder som används. Förvaltningsutskottet tillstyrker den föreslagna bestämmelsen. Det kan även konstateras att grundlagsutskottet inte har haft något att invända mot förslaget.

2 §. *Distansövervakning*. 3 §. *Distansövervakningscentralens uppgifter*. 4 §. *Övervakningsansvarets övergång*. Med hänvisning till det som i den allmänna motiveringen anförs om distansövervakning föreslår förvaltningsutskottet att 12 kap. 2—4 § stryks, varvid de föreslagna 5 och 6 § i 12 kap. blir 2 och 3 § i samma kapitel.

3 (6) §. *Närmare bestämmelser*. Med hänvisning till det som anförs i den allmänna motiveringen föreslår förvaltningsutskottet att bemyndigandet att utfärda förordning om distansövervakning stryks. I utskottets utformning lyder paragrafen då på följande sätt: "Närmare bestämmelser om teknisk övervakning (*utesl.*) utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom förordning av inrikesministeriet utfärdas (*utesl.*) bestämmelser om utrustning som används för teknisk övervakning (*utesl.*) och om granskning av den samt om meddelanden om teknisk övervakning (*utesl.*).

13 kap. Specialbestämmelser om häktade

1 §. *Hörande av häktade*. Enligt 1 § skall den häktade höras då viktiga beslut som gäller honom eller henne fattas. Grundlagsutskottet anför att begränsning av skyldigheten att höra vederbörande enbart till viktiga beslut förefaller rent semantiskt vara en avvikelse från bestämmelserna i 34 § i förvaltningslagen om hörande av part. Rätten att bli hörd ingår i de garantier för en god förvaltning som uttryckligen nämns i 21 § 2 mom. i grundlagen. Grundlagsutskottet anser att det finns skäl att justera bestämmelsen exempelvis så att den hänvisar till förvaltningslagen och hänvisar till 1 kap. 6 § i häktningsslagen. Förvaltningsutskottet föreslår att paragrafen får följande utformning: "Den häktade skall, med iakttagande av 34 § i förvaltningslagen (434/2003), höras om placeringen i förvaringslokalen och inom den samt då andra viktiga beslut som gäller honom eller henne fattas."

14 kap. Transport av frihetsberövade

Utskottet påpekar i detta sammanhang att bestämmelser om transport av frihetsberövade för närvarande ingår i olika lagar beroende på på vil-

ken grund frihetsberövandet har skett. Utskottet anser att det vore motiverat att med hänsyn till en rättvis och människovärdig behandling i anslutning till transporterna samt till transportsäkerheten och andra omständigheter som sammanhänger med transporter, med beaktande av de speciella omständigheter som råder i transportsituationer stifta en speciallag om detta samtidigt som man utreder möjligheterna att överföra transportuppdrag från polisen till andra myndigheter. Enligt uppgifter till utskottet har frågan senast dryftats i justitieministeriets och inrikesministeriets gemensamma fängstransportarbetsgrupp. Utskottet anser det nödvändigt att överväga möjligheten att stifta en sådan lag.

15 kap. Vaktare

2 §. *Användning av maktmedel*. Den som på begäran eller med samtycke av en vaktare biträder vid en tjänsteförrättning har med stöd av 15 kap. 2 § 4 mom. rätt att under ledning av tjänstemannen använda de behövliga maktmedel som med hänsyn till omständigheterna kan anses försvarbara. Grundlagsutskottet anser regler av detta slag vara godtagbara, om det klart och tydligt föreskrivs att denna möjlighet är ett undantag och tillåten bara om en tjänsteman på grund av ett ytterst viktigt och skyndsamt tjänsteuppdrag måste anlita utomstående för att använda maktmedel. Grundlagsutskottet understryker vikten av att bestämmelserna kompletteras med dessa begränsningar.

Förvaltningsutskottet anser det nödvändigt att paragrafens 4 mom. kompletteras så att det stämmer överens med den nya häktningsslagen. Utskottet föreslår följande formulering: "Den som på begäran eller med samtycke av den tjänsteman som avses i 1 mom. *tillfälligt* bistår *denna i en situation där det är nödvändigt att anlita utomstående för att använda maktmedel vid en ytterst viktig och brådskande tjänsteförrättning som avses i denna paragraf* har rätt att under ledning av den nämnda tjänsteman som avses i 1 mom. använda de nödvändiga maktmedel som med hänsyn till omständigheterna kan anses försvarbara."

3 §. *Person- och egendomsskada.* Enligt föreslagna 3 § ska en väktare utan dröjsmål underrätta sin förman om person- eller egendomsskador som uppkommit vid utförandet av tjänsteupdrag, om skadorna inte är att anse såsom ringa. Bestämmelsen överensstämmer med 49 § 1 mom. i polislagen.

Lagutskottet föreslår i sitt utlåtande att paragrafen kompletteras med en bestämmelse om skyldighet att också anmäla sådana mindre skador som nämns i paragrafmotiven.

Förvaltningsutskottet konstaterar att syftet med bestämmelsen är att lyfta fram väktarens skyldighet att underrätta sin förman om en skada också när den skadelidande inte själv kräver det. Enligt förslaget till 3 § skall beträffande person- och egendomsskador förfaras enligt 49 § i polislagen. I 49 § 1 mom. i polislagen föreskrivs att en undersökning av saken skall göras vid behov eller på begäran av den skadelidande eller den som vidtagit tjänsteåtgärden. Undersökning skall göras på begäran av den skadelidande också när skadan är ringa. Utskottet anser att denna reglering tryggar den enskilda individens rätt att få fram skadeanmälningar och skadan undersökt. Det är även motiverat att bestämmelserna om väktare och polismän är enhetliga när det gäller tillämpningsområdet för lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen. Utskottet anser det inte motiverat att komplettera bestämmelsen.

17 kap. Ändringssökande

1 §. *Ärenden som är föremål för ändringssökande.* I paragrafen uppräknas de beslut i vilka rättelseyrkande får framställas och besvär anförs med anledning av beslutet på ett rättelseyrkande. Enligt grundlagsutskottets vedertagna praxis kan förteckningar över besvärsrätten inte fungera som ett slags indirekt förbud mot att söka ändring, utan det är förvaltningsprocesslagen, framför allt dess 5 § och i sista hand grundlagens 21 § 1 mom. som avgör om ett beslut kan överklagas eller inte (GrUU 20/2005 rd, s. 7/II och andra i detta sammanhang nämnda utlåtanden från grundlagsutskottet, se även HD: 2004:110). Den föreslagna förteckningen är allt-

så sakligt sett onödig. Enligt grundlagsutskottet är det bästa sättet att reglera rätten att söka ändring att i lagen ta in den sedvanliga passusen om tillämpning av förvaltningsprocesslagen. De begränsningar i rätten att söka ändring som är tillåtliga med hänsyn till grundlagen kan skrivas in i lagen i form av specifika förbud mot överklagande (GrUU 20/2005 rd, s. 8/I).

Förvaltningsutskottet konstaterar att det ofta är tolkbart vilka avgöranden som innehåller ett sådant ställningstagande till individens rättigheter och skyldigheter att de ska anses som ett överklagbart förvaltningsbeslut. Det blir nödvändigt att dra en gräns framför allt till faktiskt utövande av förvaltning, som inte kan överklagas. Gränsdragningen är problematisk särskilt i en omgivning som polisens förvaringslokaler, där det dagligen fattas ett flertal avgöranden som påverkar frihetsberövades ställning. Den ändring som grundlagsutskottet här efterlyser kan inte genomföras i detta sammanhang. Förvaltningsutskottet hänvisar till lagutskottets betänkande om lagstiftningen om verkställighet av fängelsestraff och häktning (LaUB 10/2005 rd — RP 263/2004 rd) och anser att inrikesministeriet i samarbete med justitieministeriet bör utreda möjligheten att göra upp en sådan förteckning som grundlagsutskottet nämner om beslut fattade med stöd av lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen som inte får överklagas. Samtidigt bör man bedöma hur ett sådant arrangemang relaterar till rättelseyrkandeförfarandet.

2 §. *Rättelseyrkande.* Förvaltningsutskottet föreslår en språklig ändring i den finska utformningen av paragrafens första mening. Utskottets ändringsförslag påverkar inte den svenska texten.

5 §. *Verkan av rättelseyrkanden och besvär på verkställigheten.* Förvaltningsutskottet vill förtydliga paragrafens utformning så att den motsvarar 20 kap. 13 § i fängelselagen enligt följande: "Framställande av rättelseyrkanden eller anförande av besvär avbryter inte verkställigheten av beslut enligt 1 §, om inte polischefen vid den

polisinrättning i häradet som behandlar rättelseyrkandet eller den förvaltningsdomstol som behandlar besvären beslutar något annat (utesl).".

19 kap. Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

2 §. Övergångsbestämmelser. Av motiveringen till propositionen framgår att i enlighet med 1 § i den gällande lagen om rannsakningsfängelse (615/1974) godkänner justitieministeriet de av polisens förvaringslokaler som för närvarande används för förvaring av rannsakningsfångar. Enligt förslaget till 2 kap. 1 § ska denna uppgift överföras på länsstyrelserna. Lagutskottet har föreslagit att övergångsbestämmelserna kompletteras så att sådana förvaringslokaler hos polisen som justitieministeriet har godkänt utan hinder av 2 kap. 1 mom. skulle kunna användas för detta ändamål, dock högst under två år efter lagens ikraftträdande.

Förvaltningsutskottet konstaterar att det godkännande justitieministeriet och i framtiden länsstyrelsen lämnar inte är tidsbundet. Om det sker förändringar i omständigheterna eller uppkommer något motsvarande skäl till att en förvaringslokal inte längre kan anses acceptabel, återkallas godkännandet. Detta gäller såväl övergångsskedet som tiden därefter. Förvaltningsutskottet anser därför att övergångsbestämmelsen inte behöver kompletteras.

2. Lag om ändring av 10 § i förundersökningslagen

Utskottet föreslår att lagförslaget godkänns utan ändringar.

3. Lag om ändring av 61 och 64 § i gränsbevakningslagen

Med anledning av grundlagsutskottets utlåtande och förslaget gällande distansövervakning i lagförslag 1 föreslår förvaltningsutskottet att hänvisningen till distansövervakning i 61 § 1 mom. stryks. Dessutom föreslår utskottet utifrån grundlagsutskottets utlåtande att uttrycket "i tillämpliga delar" stryks i momentet.

Utskottet föreslår också att bestämmelsen om upphävande av 64 § 4 mom. utgår i ingressen, eftersom momentet inte finns i den gällande gränsbevakningslagen av den 1 september 2005 (578/2005) till följd av en ändring som gjordes i samband med riksdagsbehandlingen av lagförslaget. Samtidigt föreslår utskottet att ingressen kompletteras med utfärdandedatum och nummer i författningssamlingen.

I detta sammanhang vill utskottet också lyfta fram vad grundlagsutskottet har att anmärka mot andra myndigheters än polisens befogenheter i de anknytande lagarna i propositionen. Grundlagsutskottet uppmanar förvaltningsutskottet att överväga i vilken utsträckning de befogenheter som lagförslag 1 ger polisen är nödvändiga för andra myndigheter som endast kortvarigt håller frihetsberövande i förvar och begränsa bestämmelserna att gälla bara behövliga befogenheter.

Förvaltningsutskottet konstaterar att de situationer myndigheterna råkar ut för inom den föreslagna lagens tillämpningsområde är av de mest varierande slag, och att det därför inte på förhand går att ange vilka av dem som kräver behövliga befogenheter. Regeringens förslag till bestämmelser är enligt utskottets mening motiverat.

4. Lag om ändring av tullagen

Med hänvisning till grundlagsutskottets utlåtande och förslaget i lagförslag 1 visavi distansövervakning föreslår utskottet att passusen om bestämmelserna om distansövervakning stryks i 43 a § 1 mom. Med anledning av grundlagsutskottets utlåtande bör också uttrycket "i tillämpliga delar" stryks i 1 mom.

Enligt erhållen utredning bör till 43 a § läggas en bestämmelse om att tullverkets förvaringslokaler godkänns av tullverket. Därför föreslår utskottet följande nya 1 punkt i 43 a § 3 mom.: "*1) 2 kap. 1 § i den lag som nämns i 1 mom. skall Tullstyrelsen godkänna en förvaringslokal som administreras av tullmyndighet.*". Till följd härav blir 1—3 punkten i propositionen 2—4 punkten.

5. Lag om ändring av 21 § i militära disciplinlagen

Med anledning av grundlagsutskottets utlåtande och förslaget ovan i lagförslag 1 avseende distansövervakning föreslår förvaltningsutskottet att hänvisningen till bestämmelserna om distansövervakning i 21 § 2 mom. stryks. Dessutom följer av grundlagsutskottets utlåtande att uttrycket "i tillämpliga delar" i 2 mom. bör strykas.

Utskottet har uppmärksamgjorts på att det av lagen också bör framgå att den föreslagna bestämmelsen i militära disciplinlagen också gäller personer som tjänstgör i en militär tjänst eller i militära uppgifter. Därför föreslår utskottet att 3 mom. i 21 § kompletteras med följande bestämmelse om gränsbevakningsväsendet:

"Vad som i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen bestäms om 1) polisen gäller en militärmyndighet i fråga om de personer som hålls i förvar hos militärmyndigheten *och gränsbevakningsväsendet i fråga om de personer som hålls i förvar hos gränsbevakningsväsendet*, 2) polismän eller väktare gäller i 18 § i denna lag avsedda personer som har rätt att verkställa gripande och i 2 § i lagen om fullgörande av polisuppgifter inom försvarsmakten (1251/1995) avsedda tjänstemän som sköter polisens uppgifter *samt gränsbevakningsmän vid gränsbevakningsväsendet*, 3) chefen för en förvaringslokal gäller den tjänsteman som förordnats till chef för högvakten eller en annan övervakad lokal *och chefen för en förvaringslokal vid gränsbevakningsväsendet*, och 4) den som skall avgöra rättelseyrkanden gäller den berörda kommandören för ett truppförband *och en chef för en förvaltningsenhet vid gränsbevakningsväsendet*."

6. Lag om ändring av 27 § i territorialövervakningslagen

Till följd av grundlagsutskottets utlåtande och förslaget avseende distansövervakning under lagförslag 1 föreslår förvaltningsutskottet att passusen om bestämmelserna om distansövervakning stryks i 27 § 4 mom. Dessutom bör med

anledning av grundlagsutskottets utlåtande uttrycket "i tillämpliga delar" strykas i 4 mom.

7. Lag om ändring av 7 och 12 § i lagen om ordningsvakter

Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande fäst sig vid tillämpningsbestämmelsen i 7 §. Enligt den föreslagna formuleringen har ordningsvakter, alltså i juridiskt hänseende privatpersoner, "i tillämpliga delar" samma befogenhet att ingripa i frihetsberövade personers grundläggande fri- och rättigheter som polisen med stöd av lagförslag 1. Bestämmelsen måste enligt grundlagsutskottet absolut preciseras till denna del för att ordningsvakternas befogenheter inte ska utvidgas. Denna precisering är ett villkor för att lagförslaget ska kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Preciseringsen bör göras med hänsyn till att allt som har att göra med den personliga säkerheten och andra rättigheter för personer som tas i förvar med stöd av denna lag regleras på ett adekvat sätt med tanke på 7 § 3 mom. i grundlagen.

En ordningsvakt har enligt gällande 7 § 2 mom. i lagen om ordningsvakter rätt att på de villkor som nämns i momentet gripa en person. Om den som gripits inte utan dröjsmål kan överlämnas till polisen, har ordningsvakten enligt 7 § 4 mom. rätt att hålla honom eller henne i förvar i högst fyra timmar från gripandet, dock längst tills tillställningen är slut och allmänheten avlägsnat sig eller tills grunden för gripandet annars har upphört. I 8 § finns regler för visitationer som ordningsvakter får göra. I 2 mom. i den paragrafen står det att en ordningsvakt i samband med gripande som avses i 7 § 2 mom. har rätt att kroppsvisitera den som gripits för att förvissa sig om att denne inte medför föremål eller ämnen med vilka han kan äventyra förvaringen eller utsätta sig själv eller andra för fara. Paragrafens 3 mom. ger ordningsvakten rätt att frånta en person föremål och ämnen som avses i 2 mom. De föremål och ämnen som fråntagits någon ska utan dröjsmål överlämnas till polisen eller, om hinder inte finns för det enligt lag, åter-

lämnas till ägaren eller innehavaren när han eller hon avlägsnar sig från platsen.

För att ordningsvakternas nuvarande befogenheter inte ska rubbas måste 7 § 5 mom. preciseras genom uppräkningsav de bestämmelser i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen som är tillämpliga på ordningsvakter med hänsyn till den relativt korta tid personer hålls i förvar. Det som är nödvändigt för den personliga säkerheten och andra rättigheter för personer som ordningsvakter håller i förvar i sina förvaringslokaler ska också räknas upp i lagen.

Av grundlagsutskottets utlåtande och förslaget visavi distansövervakning under lagförslag 1 följer att hänvisningen till bestämmelserna om distansövervakning bör strykas i 7 §.

Utskottets förslag till 7 § 5 mom. lyder som följer: "I fråga om behandlingen av personer som hålls i förvar *med stöd av denna lag* iakttas (*utesl.*) vad som föreskrivs i 1 kap. 3 och 4 §, 2 kap. 2 § 1 mom. och 3 § 1 mom., 3 kap. 1 §, 5 kap. 1 och 2 §, 8 kap. 2 §, 9 kap. 1 § samt 12 kap. 1 och 2 mom. i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (/) (*utesl.*). (*Utesl.*)"

8. Lag om ändring av lagen om behandling av berusade

Den föreslagna lagen bygger på den gällande principen att en person som med stöd av 11 § 1 mom. gripits på grund av berusning i regel ska föras till en tillnyktringsstation som upprätthålls av sociala myndigheter eller hälsovårdsmyndigheter. Förslaget utgår från att berusade tas in i polisens förvaringslokal bara om de uppträder våldsamt eller hotfullt och därför inte kan tas till en tillnyktringsstation. Detta är helt motiverat, menar utskottet, såväl sett ur den berusades synvinkel som med hänsyn till prioritetsordningen för polisens uppgifter. Men, som också regeringen framhåller i motiven, det primära alternativet är att föra den berusade hem eller till någon annan känd boplat, om det i övrigt finns förutsättningar för det.

Enligt utredning finns det just nu mycket få tillnyktringsstationer, och vårdplatserna inom

social- och hälsovården är i högsta grad fullt utnyttjade. På orter där det finns en särskild tillnyktringsstation har antalet personer som tagits i förvar minskat avsevärt tack vare verksamheten. Merparten av dem som i stället för att bli tagna i förvar fått komma till en tillnyktringsstation har fått hjälp av servicen. Genom lågtröskelverksamheten för berusade har kommunerna kunnat spara på den specialiserade sjukvårdens utgifter. Utskottet förutsätter därför att regeringen utreder möjligheterna att tillsammans med social- och hälsovården och polisen driva på en utveckling av verksamheten på tillnyktringsstationerna och annan akut missbrukarvård (*Utskottets förslag till uttalande*).

Med hänvisning till utlåtandet från grundlagsutskottet föreslår förvaltningsutskottet att uttrycket "i tillämpliga delar" stryks i 1 § 2 mom.

Utskottet föreslår därtill att hänvisningen i 2 § 2 mom. till 1 § korrigeras till en hänvisning till 2 § 1 mom. som handlar om att föra en berusad till en tillnyktringsstation eller till någon annan vårdplats.

Dessutom föreslår utskottet att sista meningens i 3 § i den finska lagtexten kompletteras med ordet "ottamisesta". Ändringen påverkar inte den svenska texten.

9. Lag om ändring av 123 § i utlänningslagen och 10. Lag om ändring av 9 § i lagen om bemötande av utlänningar som tagits i förvar och om förvarsenheter

I utlänningslagen föreskriver den gällande 123 § att en utlänning som tagits i förvar så snart som möjligt ska placeras i en sådan förvarsenhet som avses i lagen om bemötande av utlänningar som tagits i förvar och om förvarsenheter (116/2002). En utlänning som tagits i förvar får bara i undantagsfall placeras i polisens förvaringslokaler, om förvarsenheterna tillfälligt är fullsatta eller om utlänningsen tas i förvar långt från den närmaste förvarsenheten, varvid förvaret får fortgå högst fyra dygn i polisens häkteslokaler.

Enligt propositionen tillämpas i fråga om utlänningar som placerats i polisens, och i lagför-

slag 9 även i gränsbevakningsväsendets, häkteslokaler, vad som föreskrivs i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen, med beaktande av grunden för tagande i förvar. Lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen ska alltså bara tillämpas i begränsad utsträckning på utlänningar som placerats i polisens eller gränsbevakningsväsendets häkteslokaler. De bestämmelser som följaktligen främst blir tillämpliga gäller ordningen i lokalerna och garanterandet av säkerheten för dem som vistas där.

Utskottet vill poängtera vikten av att den så kallade separationsprincipen följs i görligaste mån särskilt med hänsyn till personens familjeliv. När det gäller minderåriga utlänningar som tagits i förvar vill utskottet dessutom påpeka att 123 § 5 mom. i utlänningslagen tillåter att personer under 18 år placeras i polisens eller gränsbevakningsväsendets häkteslokaler bara om också hans eller hennes vårdnadshavare eller någon annan myndig familjemedlem tagits i förvar i polisens eller gränsbevakningsväsendets häkteslokaler. Den bestämmelse om tillfällig förflyttning av en utlänning som tagits i förvar från förvarsenheten till polisens häkteslokaler som ingår i 9 § i lagen om bemötande av utlänningar som tagits i förvar och om förvarsenheter kan över huvud taget inte tillämpas på minderåriga.

Utskottet föreslår som teknisk korrigering i ingressen till lagförslag 9 att 123 § 5 mom. ändras till 6 mom. i samma paragraf och att den ändring av lagrummet som skett efter att den nu aktuella propositionen lämnats får sitt författningssamlingsnummer (581/2005).

11. Lag om ändring av 2 och 22 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet

Utskottet föreslår att i ingressen till den föreslagna lagen beaktas de ändringar i lagens 2 och 22 § som trätt i kraft efter att regeringen lämnat sin nu aktuella proposition (529/2005).

12. Lag om ändring av 6 § i lagen om avgifter för domstolars och vissa justitieförvaltningsmyndigheters prestationer

Utskottet föreslår att lagförslaget godkänns utan ändringar.

Åtgärdsmotion

Utskottet har ovan behandlat olika aspekter på förvaringen av berusade och drogade personer, hälsotillståndet inbegripet, och i samband med lagförslag 8 förutsatt att regeringen utreder möjligheterna att tillsammans med social- och hälsovården och polisen driva på en utveckling av verksamheten på tillnyktringsstationerna och annan akut missbrukarvård. Därför föreslår utskottet att åtgärdsmotion AM 67/2003 rd förkastas.

Lagstiftningsordning

Utskottet har på behörigt sätt beaktat grundlagsutskottets konstitutionella anmärkningar till 12 kap. i lagförslag 1 om distansövervakning och 7 § i lagförslag 7. Lagförslagen kan följaktligen behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår förvaltningsutskottet

att lagförslag 2, 10 och 12 godkänns utan ändringar,

att lagförslag 1, 3—9 och 11 godkänns med ändringar (Utskottets ändringsförslag),

att åtgärdsmotion AM 67/2003 rd förkastas och

att ett uttalande godkänns (Utskottets förslag till uttalande).

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om behandlingen av personer i förvar hos polisen

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

(1 mom. som i RP)

Med beaktande av orsaken till frihetsberövandet skall lagen (*utesl.*) gälla behandlingen av personer som hålls i förvar hos polisen på någon annan grund än häktning, anhållande eller gripande, om inte annat bestäms någon annanstans i lag.

(3 mom. som i RP. Utskottets ändringsförslag påverkar inte den svenska texten)

(4 mom. som i RP)

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

(1—7 punkten som i RP)

(8 punkten *utesl.*)

(8 punkten som 9 punkten i RP)

3 §

Inskränkning i frihetsberövades rättigheter

Med stöd av denna lag får inte den frihetsberövades rättigheter inskränkas mera än vad som *oundgängligen* krävs med tanke på syftet med den frihetsberövande åtgärden, förvaringssäkerheten, bevarandet av ordningen i förvaringsloka-

len samt säkerheten för frihetsberövade och andra personer.

4 §

Behandlingen av frihetsberövade

(1 och 2 mom. som i RP)

När det gäller personer som begått sitt brott eller gripits av någon annan orsak än ett brott innan han eller hon fyllt 21 år skall de behov som följer av den frihetsberövades ålder och utvecklingsstadium särskilt beaktas.

2 kap.

Intagning i förvaringslokal

1 §

(Som i RP)

2 §

Underrättelse om intagning i förvaringslokal

Häktade och gripna skall ges tillfälle att underrätta en nära anhörig eller någon annan närstående om intagningen i förvaringslokalen. En gripen behöver dock inte ges sådant tillfälle, om han eller hon friges inom 12 timmar från gripandet och det inte finns något särskilt skäl att ge den gripne ett sådant tillfälle.

(2 mom. som i RP)

3—6 §

(Som i RP)

3 kap.

Placering i förvaringslokalen, basvård och förflyttning

1 §

Placering i förvaringslokalen

(1 och 2 mom. som i RP)

De frihetsberövade skall i mån av möjlighet placeras i enmansceller. En frihetsberövad får inte placeras i samma cell som en annan frihetsberövad, om detta äventyrar hans eller hennes *eller någon annan frihetsberövads* säkerhet, syftet med den frihetsberövande åtgärden eller ordningen eller säkerheten i förvaringslokalen.

2—6 §
(Som i RP)

7 §

Underrättelse om förflyttning

Enligt anvisningar av den frihetsberövade skall någon av hans eller hennes nära anhöriga eller någon annan närstående samt *den frihetsberövades advokat eller i 15 kap. 2 § 1 eller 2 mom. i rättegångsbalken avsedda rättegångsombud eller rättegångsbiträde* utan dröjsmål underrättas om förflyttningen när den frihetsberövade har anlänt till en annan förvaringslokal. Om en underrättelse om förflyttning av en anhållen skulle förorsaka synnerligt men för brottsutredningen, kan underrättelsen framskjutas högst tills domstolen tar upp yrkandet om häktning av den anhållne.

(2 mom. som i RP)

8—10 §
(Som i RP)

4 kap.

De frihetsberövades egendom

1 §

Innehav av egendom

(1 mom. som i RP)

De frihetsberövade får inte inneha alkohol, andra berusningsmedel, dopningsmedel *som avses i 44 kap. 16 § i strafflagen*, föremål avsedda för narkotikabruk eller andra läkemedelssubstanser än sådana som förskrivits av en läkare som avses i 5 kap. 8 § 1 mom. Den frihetsberövade får inte inneha egendom som han eller hon utan polisens tillstånd fått av någon annan frihetsberövad.

(3—5 mom. som i RP)

2 §
(Som i RP)

3 §

Innehav av pengar och andra betalningsmedel

De frihetsberövade har inte rätt att inneha pengar eller andra betalningsmedel som avses i 37 kap. 12 § i strafflagen (*utesl.*). Pengar och andra betalningsmedel som innehas av en frihetsberövad skall tas i förvar av polisen eller sättas in på den frihetsberövades bankkonto på hans eller hennes bekostnad.

(2 mom. som i RP)

4—8 §
(Som i RP)

5 kap.

Hälso- och sjukvård

1—8 §
(Som i RP)

6 kap.

Brevväxling och telefonsamtal

1 §

Brevväxling och granskning av brev

(1 mom. som i RP)

Ett (*utesl.*) brev eller någon annan postförsändelse till eller från en frihetsberövad får granskas med genomlysning eller genom att försändelsen öppnas för undersökning av om den innehåller i 4 kap. 1 § 1 eller 2 mom. avsedda otillåtna ämnen eller föremål.

(3 mom. som i RP)

2 §

Läsning av brev

Ett (*utesl.*) brev, någon annan postförsändelse eller ett meddelande till eller från en frihetsberövad får läsas om det i enskilda fall finns grundad anledning till detta för att säkerställa syftet med den frihetsberövande åtgärden, förhindra ett brott, avvärja en fara som hotar ordningen i förvaringslokalen eller för att trygga den frihetsberövades eller någon annans säkerhet.

3—6 §
(Som i RP)

7 §

Avlyssning av telefonsamtal

En frihetsberövads telefonsamtal får avlyssnas, om det av grundad anledning i enskilda fall är nödvändigt för att förhindra brott, säkerställa syftet med den frihetsbegränsande åtgärden eller ordningen i förvaringslokalen eller trygga den frihetsberövades eller någon annans säkerhet.

(2 och 3 mom. som i RP)

8 och 9 §
(Som i RP)

7 kap.

Besök och andra kontakter utanför förvaringslokalen

1 §

Besök

De frihetsberövade har rätt att under behövlig övervakning ta emot besökare vid tidpunkter som reserverats för besök så ofta det är möjligt utan att ordningen och verksamheten i förvaringslokalen störs, om inte denna rätt begränsats enligt 1 kap. 18 b § i tvångsmedelslagen. Besök kan även tillåtas vid andra tillfällen än vid de tidpunkter som reserverats för besök, om det är nödvändigt med hänsyn till den frihetsberövades kontakter eller av något annat särskilt skäl. En frihetsberövad har dock alltid rätt att utan ogrundat dröjsmål ta emot besök av sitt i 6 kap. 4 § avsedda ombud. Bestämmelser om granskning av besökare finns i 10 kap.

Besök hos den frihetsberövade skall övervakas på behövligt sätt. Besök kan även övervakas med videoutrustning. Den frihetsberövade och besökaren skall på lämpligt sätt underrättas om övervakning med videoutrustning. I fråga om förvaring och utplåning av upptagningar som uppkommit vid övervakningen skall iakttas vad som i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet bestäms om uppgifter om anhållna.

Om det för att förhindra brott, säkerställa syftet med den frihetsbegränsande åtgärden eller ordningen i förvaringslokalen eller trygga den frihetsberövades eller någon annans säkerhet är det tillåtet att avlyssna samtal mellan en frihetsberövad och andra besökare än dent ombud som avses i 6 kap. 4 §.

2—4 §
(Som i RP)

5 §

Besöksförbud

(1 mom. som i RP. Utskottets ändringsförslag påverkar inte den svenska texten.)

(2 mom. som i RP)

Besöksförbud får inte meddelas nära anhöriga, andra närstående eller den frihetsberövades i 6 kap. 4 § avsedda ombud. *Besöksförbud får inte heller meddelas* om ett besök kan ordnas på det sätt som avses i 3 § 2 mom. så att ordningen i förvaringslokalen inte äventyras.

(4 och 5 mom. som i RP)

6—10 §
(Som i RP)

8 kap.

Ordningen i en förvaringslokal

1 §

Ordningsstadgan för en förvaringslokal

En förvaringslokal skall ha en ordningsstadga som innehåller *närmare* bestämmelser som kompletterar denna lag och de föreskrifter som meddelats med stöd av den och som gäller förvaringslokalens område och vistelse inom det, låsning av lokalerna, avdelningar, hur besök, telefonkontakter och fritidsverksamhet skall ordnas, innehav av egendom samt andra motsvarande enskilda omständigheter som hänför sig till upprätthållandet av ordningen i förvaringslokalen och ordnandet av sysselsättningen.

2 och 3 §
(Som i RP)

4 §
(*Utesl.*)

9 kap.

Granskning av förvaringslokaler och frihetsberövade

1—5 §
(Som i RP)

6 §

Kontroll av drogpåverkan

Om det finns skäl att misstänka att en frihetsberövad är påverkad av alkohol, något annat berusningsmedel eller dopningsmedel *som avses i 44 kap. 16 § i strafflagen*, kan han eller hon åläggas att lämna urin-, saliv- eller utandningsprov. Om berusningen av yttre tecken att döma är uppenbar, skall prov inte fordras.

(2 och 3 mom. som i RP)

7 och 8 §
(Som i RP)

10 kap.

Granskning av andra personer

1 §

Tillträde till en förvaringslokal

(1 och 2 mom. som i RP)

Tillträde till förvaringslokalen kan förvägras eller vistelse på förvaringslokalens område kan förbjudas den som inte iakttar ett åläggande eller villkor som meddelats honom eller henne enligt 2 mom. eller vägrar att genomgå den säkerhetskontroll som avses i 2 §. Den som på grund av berusning, hotfullt beteende eller av någon annan motsvarande anledning kan äventyra ordningen eller säkerheten i förvaringslokalen får inte heller beviljas tillträde till förvaringslokalen. När det gäller förvägran av tillträde för besökare skall dessutom bestämmelserna i 7 kap. 3 § iakttagas.

2—8 §
(Som i RP)

11 kap.

Säkerhetsåtgärder

1 §

Säkerhetsåtgärder

Säkerhetsåtgärder är i enlighet med bestämmelserna i detta kapitel, begränsning av kontakter, användning av fängsel, observation samt observation i isolering.

(2 och 3 mom. som i RP)

2 §

Användning av fängsel

En frihetsberövads omedelbara rörelsefrihet får begränsas med handbojor, knipfförband av plast eller andra motsvarande medel, om det är nödvändigt för att

(1 punkten som i RP)

(2 punkten som i RP. Utskottets ändringsförslag påverkar inte den svenska texten)

(3 punkten som i RP)

Användning av fängsel får inte fortgå längre än nödvändigt. Om fängsel används med stöd av 1 mom. 2 punkten, skall i mån av möjlighet en läkare höras. När den frihetsberövade skall höras inför domstol, skall fängslen avlägsnas, om inte rättens ordförande av särskilda skäl bestämmer annorlunda. Fängslen skall *likaså* avlägsnas, om det är nödvändigt för att vidta en medicinsk åtgärd.

3 §

Observation

En frihetsberövad får *placeras i ett rum eller en cell där han eller hon kan observeras dygnet runt med hjälp av teknisk utrustning eller på något annat sätt*, om det är nödvändigt för att

(1—3 punkten som i RP)

(2 och 3 mom. som i RP)

4 §

Observation i isolering

Om det finns grundad anledning att misstänka att en *frihetsberövad under vistelsen i förvaringslokalen* eller vid ankomsten till förvaringslokalen har ämnen eller föremål som avses i 4 kap. 1 § 1 eller 2 mom. i sin kropp, *får den frihetsberövade placeras i ett rum eller en cell där det med hjälp av teknisk utrustning eller på något annat sätt dygnet runt är möjligt att observera den häktade och att de förbjudna ämnena eller föremålen lämnar hans eller hennes kropp*.

Observation i isolering får fortgå tills berusningsmedlen eller de andra förbjudna ämnena eller föremålen har avlägsnat sig från den frihetsberövades kropp eller tills det inte längre finns någon annan orsak till isoleringen. Observationen i isolering får dock inte fortgå längre än sju dygn. Observationen i isolering skall avbrytas, om den äventyrar den frihetsberövades hälsa. Om det vid kroppsbesiktning har upptäckts att den frihetsberövade har ämnen eller föremål som avses i 1 mom. i kroppen, får tiden för observation i isolering förlängas också efter den maximala tiden sju dygn, dock med ytterligare högst sju dygn.

(3 som som i RP)

5 §

Förfarandet

(1 mom. som i RP)

När beslut om *användning av fängsel* enligt 2 § 1 mom. 2 eller 3 punkten, om användning av maktmedelsvedkap eller om ställande under observation i isolering enligt 4 § fattas, skall orsaken till och varaktigheten av åtgärden antecknas.

6 §

Beslutanderätt

Beslut om *användning av fängsel*, ställande under observation och observation i isolering fattas av chefen för förvaringslokalen eller, om sa-

ken inte tål uppskov, av en polisman eller en väktare.

7 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om verkställighet av observation och observation i isolering, (*utesl.*) om fängslan samt om antecknande av beslut som avses i 5 § utfärdas genom förordning av statsrådet. Tekniska bestämmelser om fängslan och användning av dem utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

12 kap.

Teknisk övervakning (*utesl.*)

1 §

Teknisk övervakning

Teknisk övervakning utförs så att syftet med den frihetsberövande åtgärden beträffande de anhållna eller gripna som befinner sig i förvaringslokalen säkerställs samt så att, förvarings-säkerheten, ordningen i förvaringslokalen och den *frihetsberövades och andra personers säkerhet* garanteras.

(2 mom. som i RP)

2—4 §
(*Utesl.*)

2 (5) §
(Som i RP)

3 (6) §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om teknisk övervakning (*utesl.*) utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom förordning av inrikesministeriet utfärdas (*utesl.*) bestämmelser om utrustning som används för teknisk övervakning (*utesl.*)

och om granskning av den *samt* om meddelanden om teknisk övervakning (*utesl.*).

13 kap.

Specialbestämmelser om häktade

1 §

Hörande av häktade

Den häktade skall, *med iakttagande av 34 § i förvaltningslagen (434/2003)*, höras *om placeringen i förvaringslokalen och inom den samt då* andra viktiga beslut som gäller honom eller henne fattas.

2 och 3 §
(Som i RP)

14 kap.

Transport av frihetsberövade

1—5 §
(Som i RP)

15 kap.

Väktare

1 §
(Som i RP)

2 §

Allmänna principer för utövande av befogenheter

(1—3 mom. som i RP)

Den som på begäran eller med samtycke av den tjänsteman som avses i 1 mom. *tillfälligt* bistår *denne i en situation där det är nödvändigt att anlita utomstående för att använda maktmedel vid en ytterst viktig och brådskande tjänsteförrättning som avses i denna paragraf* har rätt att under ledning av den nämnda tjänsteman som avses i 1 mom. använda de nödvändiga maktme-

del som med hänsyn till omständigheterna kan anses försvarbara.

3 och 4 §
(Som i RP)

16 kap.

Anmälningar och lämnande av upplysningar

1—5 §
(Som i RP)

17 kap.

Ändringssökande

1 §
(Som i RP)

2 §
(Som i RP. Utskottets ändringsförslag påverkar inte den svenska texten)

3 och 4 §
(Som i RP)

5 §

Verkan av rättelseyrkanden och besvär på verkställigheten

Framställande av rättelseyrkanden eller anförande av besvär avbryter inte verkställigheten av beslut enligt 1 §, om inte polischefen vid den *polisinrättning* i häradet *som behandlar rättelseyrkandet* eller *den förvaltningsdomstol som behandlar besvären* beslutar något annat (*utesl.*).

6—8 §
(Som i RP)

18 kap.

Särskilda bestämmelser

1 och 2 §
(Som i RP)

19 kap.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1 och 2 §
(Som i RP)

3.

Lag

om ändring av 61 och 64 § i gränsbevakningslagen

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i gränsbevakningslagen av den 1 september 2005 (578/2005) 61 § och 64 § 2 mom. som följer:

61 §

Tillämpliga bestämmelser vid behandling av personer som berövats sin frihet

I fråga om behandlingen av personer som berövats sin frihet iakttas inom gränsbevaknings-

väsendet (*utesl.*), om inte något annat föreskrivs nedan, bestämmelserna i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (/) (*utesl.*).

(2—4 mom. som i RP)

64 §
(Som i RP)

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

4.

Lag om ändring av tullagen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till tullagen av den 29 december 1994 (1446/1994) en ny 43 a § som följer:

43 a §
I fråga om behandlingen av anhållna och gripna som hålls i förvar hos en tullmyndighet iaktas (*utesl.*) vad som föreskrivs i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (/) (*utesl.*).
(2 mom. som i RP)

Med undantag av vad som föreskrivs i
1) 2 kap. 1 § i den lag som nämns i 1 mom.
skall Tullstyrelsen godkänna en förvaringslokal som administreras av en tullmyndighet,
(2—4 punkten som 1—3 punkten i RP)

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

5.

Lag om ändring av 21 § i militära disciplinlagen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 21 § i militära disciplinlagen av den 25 mars 1983 (331/1983) nya 2—4 mom. som följer:

21 §
— — — — —
I fråga om anhållna och gripna iaktas (*utesl.*) vad som föreskrivs i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (/) (*utesl.*).
Vad som i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen bestäms om
1) polisen gäller en militärmyndighet i fråga om de personer som hålls i förvar hos militärmyndigheten *och gränsbevakningsväsendet i*

fråga om de personer som hålls i förvar hos gränsbevakningsväsendet,
2) polismän eller väktare gäller i 18 § i denna lag avsedda personer som har rätt att verkställa gripande och i 2 § i lagen om fullgörande av polisuppgifter inom försvarsmakten (1251/1995) avsedda tjänstemän som sköter polisens uppgifter *samt gränsbevakningsmän vid gränsbevakningsväsendet,*
3) chefen för en förvaringslokal gäller den tjänsteman som förordnats till chef för högvak-

ten eller en annan övervakad lokal *och chefen för en förvaringslokal vid gränsbevakningsväsendet, och*

4) den som skall avgöra rättelseyrkanden gäller den berörda kommandören för ett truppför-

band *och en chef för en förvaltningsenhet vid gränsbevakningsväsendet.*

(4 mom. som i RP)

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

6.

Lag

om ändring av 27 § i territorialövervakningslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i territorialövervakningslagen av den 18 augusti 2000 (755/2000) 27 § 4 mom. som följer:

27 §

Utredning av identiteten och gripande av en person

personer som gripits med stöd av denna lag iakt-
tas (*utesl.*) vad som föreskrivs i lagen om be-
handlingen av personer i förvar hos polisen (/)
(*utesl.*).

Den gripne skall genast underrättas om orsa-
ken till gripandet. I fråga om behandlingen av

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

7.

Lag

om ändring av 7 och 12 § i lagen om ordningsvakter

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 22 april 1999 om ordningsvakter (533/1999) 12 § 1 mom. samt
fogas till 7 § i, sådan den lyder delvis ändrad i lag 622/2003, nya 5 och 6 mom. som följer:

7 §

Avlägsnande, gripande och hållande i förvar

I fråga om behandlingen av personer som
hålls i förvar *med stöd av denna lag* iaktas
(*utesl.*) vad som föreskrivs i 1 kap. 3 och 4 §,

2 kap. 2 § 1 mom. och 3 § 1 mom., 3 kap. 1 §,
5 kap. 1 och 2 §, 8 kap. 2 §, 9 kap. 1 § samt
12 kap. 1 och 2 § i lagen om behandlingen av
personer i förvar hos polisen (/) (*utesl.*).
(*Utesl.*)

(6 mom. som i RP)

12 §
(Som i RP)

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

8.

Lag

om ändring av lagen om behandling av berusade

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 8 juni 1973 om behandling av berusade (461/1973) 2 och 3 § samt 4 §
4 mom. och
fogas till 1 §, sådan den lyder i lag 502/1995, ett nytt 2 mom. som följer:

1 §
— — — — —
I fråga om behandlingen av berusade som tagits in i polisens förvaringslokaler gäller förutom denna lag också lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (/) (*utesl.*) med beaktande av den berusades berusningstillstånd.

nyktringsstation eller en vårdplats som avses i
1 *mom.* skall tas in i polisens förvaringslokal.
(3 mom. som i RP)

2 §
(1 mom. som i RP)
En berusad som betar sig våldsamt eller som är känd för att vara våldsam samt en berusad som av någon annan orsak inte kan föras till en till-

3 §
(Som i RP. Utskottets ändringsförslag påverkar inte den svenska texten.)

4 §
(Som i RP)
Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

9.

Lag

om ändring av 123 § i utlänningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i utlänningslagen av den 30 april 2004 (301/2004) 123 § 6 mom., sådant det lyder i lag 581/2005, som följer:

123 §
(Som i RP)

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

11.

Lag

om ändring av 2 och 22 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
fögas i lagen av den 22 augusti 2003 om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet
(761/2003) till 2 § 3 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lag 529/2005, en ny 4 a punkt och till 22 §
1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i nämnda lag 529/2005, en ny 4 a punkt som följer:

2 och 22 §
(Som i RP)

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

Utskottets förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att regeringen utreder möjligheterna att tillsammans

med social- och hälsovården och polisen driva på en utveckling av verksamheten på tillnyktringsstationerna och annan akut missbrukarvård.

Helsingfors den 15 juni 2006

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Matti Väistö /cent
vordf. Veijo Puhjo /vänst
medl. Sirpa Asko-Seljavaara /saml
Lasse Hautala /cent
Rakel Hiltunen /sd
Hannu Hoskonen /cent
Esko Kurvinen /saml

Lauri Kähkönen /sd
Kari Kärkkäinen /kd
Heli Paasio /sd
Mauri Salo /cent
Satu Taiveaho /sd
Ahti Vielma /saml
Tuula Väättäinen /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Minna-Liisa Rinne.